

ВИМОГИ ДО ЗОБРАЖЕННЯ ЕКСТЕР'ЄРУ ПАМ'ЯТНИКА АРХІТЕКТУРИ В МІСТІ ОДЕСА

Трутнєв І. А. (*Одеська державна академія будівництва та архітектури,
м.Одеса, Україна*)

В образотворчому мистецтві під екстер'єром розуміється зовнішній вигляд архітектурних споруд та їх комплексів у навколишньому середовищі. Основна мета навчального завдання по зображенню екстер'єру полягає в закріпленні і розвитку образотворчих навичок різних архітектурних об'єктів і споруд в навколишньому просторовому середовищі.

Одеса – одне з небагатьох міст, побудованих в основному по регулярному плану, який буде реалізований завдяки зручній плоскій місцевості і таланту архітекторів і будівельників. В основному, в Одесі архітектура XIX–XX століть: класицизм, модерн, бароко, постмодернізм, сучасна архітектура. Рисунок архітектурного середовища вимагає від студентів знання основних принципів реалістичного зображення та вміння застосовувати їх на практиці.

Мета навчального завдання вивчення архітектурних споруд і доквілля; розвиток навичок творчого осмислення об'єму і простору архітектурної композиції, образності архітектурної форми; вироблення прийомів графічного зображення будівель.

Задачі навчального завдання які повинні бути вирішені, є теоретична та практична підготовка студентів з питань: придбання професійних знань і навичок в галузі графіки; вивчення законів повітряної та лінійної перспективи; вивчення та аналіз просторових співвідношень об'єктів предметного середовища; зображення пам'ятника архітектури на заданому форматі; вивчити особливості перспективного зображення з різних точок зору; виявити структуру забудови такою, що включає перспективне скорочення вулиці, рослинності, транспорту; передати масштаб зображення шляхом введення в малюнок фігури людини або транспорту; передати умови освітленості, стан атмосфери і фактури матеріалів; досягти цілісного і виразного зображення пам'ятника архітектури; освіти різну техніку тонального малюнка.

Студент повинен знати основи конструктивного малюнка; принципи побудови перспективи просторових об'єктів на площині; технологію і техніки малюнка; графічні матеріали.

Студент повинен вміти використовувати вміння та навички з рисунка при проектуванні реальних архітектурних споруд (ескізи, монументально-декоративне оформлення інтер'єрів та екстер'єрів); розуміти конструктивно-

художню структуру архітектурної споруди в багатоплановому зв'язку з навколишнім середовищем; швидко сприймати і творчо грамотно відтворювати вибраний об'єкт, використовуючи різні матеріали; застосовувати методи та матеріали малюнка при зображенні архітектурно-просторових композицій. При виконанні роботи до теми: «Екстер'єр пам'ятника архітектури в місті Одеса» завдання можна розбити на п'ять етапів.

1 етап. Вибір природи та точки зору: Перш, ніж приступити до замальовки архітектурної споруди, необхідно: вибрати об'єкт для роботи (сюжет, мотив, цілоком будинок, його фрагмент, декор і т.д.). Обрана точка зору не повина змінюватися протягом усього процесу зображення образної природи. Точка зору диктує, які частини екстер'єру опиняться в композиційному центрі. Відповідно, цілеспрямоване спостереження природи, пошук найбільш виразного фрагмента екстер'єру, визначення композиційно-смыслового центру, який підпорядковує собі предмети оточення, в подальшому дозволить грамотно зобразити екстер'єр. Вибір природи і точки зору також важливий, як і подальша робота над нею.

2 етап. Композиційне рішення. Пошук вдалого композиційного рішення екстер'єру в форескизах та начерках необхідно виділити основні ідеї композиції з урахуванням розташування тональних плям залежно від освітлення одного або комплексу об'єктів, опускаючи деталі, встановити знаходження лінії горизонту, узагальнено окреслити основні деталі пейзажу.

3 етап. Визначення основних пропорцій. Щоб грамотно визначити основні пропорції, треба визначити розмір і формат малюнка (вертикальний, горизонтальний, квадратний), звернути увагу на масштаб об'єкта зображення, порівнянність з фігурою людини, пропорції декор і обсяг в цілому, виконати ряд попередніх нарисів і ескізів для відбору оптимальної композиції всіх частин малюнка, вибір графічного матеріалу і техніки для вірної передачі фактури будови.

4 етап. Розташування основних тонових відношень. При тональному розборі зображення, можна досягти глибини простору варіюванням сили натиску на олівець і відстані між штрихами. Також не варто забувати і про джерело освітлення (сонце, місяць, ліхтар), тобто слід правильно побудувати тіні від об'єктів зображення. Основною особливістю плерного зображення є зміна локального кольору предметів.

5 етап. Стадія узагальнення. Завершальним етапом роботи є узагальнення малюнка. З цією метою можна побудувати загальне штрихування на середньому і дальньому плані щоб передній план з його об'єктами наблизився до глядача.